MATEMATIKA DARSLARIDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH

USING INTERACTIVE METHODS IN MATHEMATICS LESSONS

Nuraliyeva Madina
e-mail: karvonik7@gmail.com
Eshmirzayeva Lobar
e-mail: lobareshmirzayeva8@gmail.com
Ro‘ziboyeva Oqila
email: oqilaruziboyeva2905@gmail.com

Annotatsiya.

Ushbu maqolada matematika darslarida interfaol metodlardan foydalanishning ahamiyati, ularning o‘quvchilar bilimini oshirishdagi o‘rni hamda ta’lim samaradorligini ta’minlashdagi afzalliklari haqida fikr yuritiladi. Shuningdek, matematika fanini o‘qitishda qo‘llaniladigan zamonaviy interfaol metodlar va ularning amaliy ahamiyati yoritib berilgan.

Annotation.

This article discusses the importance of using interactive methods in mathematics lessons, their role in improving students’ knowledge, and their advantages in increasing the effectiveness of education. In addition, modern interactive methods used in teaching mathematics and their practical significance are highlighted.

Kalit so‘zlar.

Matematika, interfaol metod, pedagogik texnologiya, ta’lim sifati, innovatsion yondashuv, o‘quvchi faolligi, metodika.

Keywords.

Mathematics, interactive method, pedagogical technology, quality of education, innovative approach, student activity, methodology.

Kirish.

Bugungi kunda ta’lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida o‘qitishning zamonaviy usullaridan foydalanishga katta e’tibor qaratilmoqda. Ayniqsa, matematika fanini o‘qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalar va interfaol metodlardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki matematika inson tafakkurini rivojlantiruvchi, mantiqiy fikrlashni shakllantiruvchi asosiy fanlardan biri hisoblanadi.

An’anaviy dars jarayonida o‘quvchi ko‘proq tinglovchi vazifasini bajarsa, interfaol metodlarda u faol ishtirokchiga aylanadi. Bu esa o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi, muammolarni hal qilish qobiliyati va darsga bo‘lgan qiziqishini oshiradi.

Hozirgi zamonaviy ta’lim jarayonida matematika o‘qituvchisidan faqat bilim berish emas, balki o‘quvchilarning bilim olish faoliyatini tashkil etish ham talab etiladi. Shu sababli interfaol metodlar matematika darslarining ajralmas qismiga aylanmoqda.

Interfaol metod tushunchasi va uning mohiyati.

“Interfaol” so‘zi ingliz tilidagi “interact” so‘zidan olingan bo‘lib, “o‘zaro harakat qilmoq” degan ma’noni bildiradi. Interfaol metodlar o‘qituvchi va o‘quvchilar o‘rtasidagi faol hamkorlikka asoslangan bo‘lib, bunda o‘quvchilar dars jarayonining markazida bo‘ladi.

Interfaol metodlarning asosiy maqsadi:

o‘quvchilarni mustaqil fikrlashga o‘rgatish;

bilimlarni mustahkamlash;

dars samaradorligini oshirish;

muloqot madaniyatini shakllantirish;

jamoa bilan ishlash ko‘nikmasini rivojlantirishdir.

Matematika fanida interfaol metodlardan foydalanish o‘quvchilarning matematik tafakkurini rivojlantiradi. Chunki matematika fanida har bir masala mantiqiy yondashuvni talab qiladi. Interfaol metodlar esa aynan mana shu jihatlarni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Matematika darslarida qo‘llaniladigan interfaol metodlar.

“Aqliy hujum” Metodi.

“Aqliy hujum” metodida o‘quvchilar biror mavzu yoki muammo yuzasidan o‘z fikrlarini erkin bayon qiladilar. Ushbu metod yangi mavzuni tushuntirishda yoki mavzuni mustahkamlashda samarali hisoblanadi.

Masalan, “Kvadrat tenglama” mavzusini boshlashdan oldin o‘quvchilarga:

kvadrat tenglama nima?

u qayerlarda qo‘llaniladi?

qanday yechiladi? kabi savollar beriladi. O‘quvchilar o‘z fikrlarini aytish orqali mavzuga nisbatan qiziqish hosil qiladilar.

Bu metodning afzalligi shundaki, barcha o‘quvchilar darsda faol qatnashadi va erkin fikrlashga o‘rganadi.

“Klaster” Metodi.

Klaster metodi tushunchalar orasidagi bog‘lanishni ko‘rsatishda qo‘llaniladi. Bu metod matematika fanidagi murakkab mavzularni oson tushunishga yordam beradi.

Masalan, “Funksiya” mavzusida:

funksiyaning turlari;

grafiklari;

xossalari;

aniqlanish sohasi kabi tushunchalar klaster shaklida ifodalanadi.

Natijada o‘quvchilar mavzuni yaxlit holda tushunib oladilar.

“BBB” metodi.

BBB — “Bilaman”, “Bilishni xohlayman”, “Bildim” degan ma’nolarni anglatadi. Ushbu metod orqali o‘quvchilarning oldingi bilimlari aniqlanadi va yangi mavzu bo‘yicha bilimlari mustahkamlanadi.

Masalan, “Trigonometrik funksiyalar” mavzusida:

o‘quvchilar nimani bilishi;

nimani bilishni xohlashi;

darsdan keyin nimani bilib olgani jadval asosida tahlil qilinadi.

Bu usul o‘quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi.

Guruhlarda ishlash metodi.

Matematika darslarida guruhli ishlash o‘quvchilarning o‘zaro hamkorligini rivojlantiradi. Guruhlarga turli misol va masalalar beriladi. Har bir guruh o‘z yechimini taqdim qiladi va boshqa guruhlar bilan fikr almashadi.

Bu metod:

jamoaviy ishlashni;

mas’uliyatni;

muloqot madaniyatini rivojlantiradi.

Interfaol metodlarning matematika ta’limidagi ahamiyati.

Matematika fanini o‘qitishda interfaol metodlardan foydalanish bir qator ijobiy natijalarni beradi.

Birinchidan, o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishi ortadi. Oddiy ma’ruza shaklidagi darslardan farqli ravishda interfaol metodlar orqali tashkil etilgan darslar qiziqarli va jonli o‘tadi.

Ikkinchidan, o‘quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyati rivojlanadi. Matematik masalalarni yechishda turli usullarni qo‘llash imkoniyati paydo bo‘ladi.

Uchinchidan, o‘quvchilarning mantiqiy tafakkuri shakllanadi. Chunki matematika fanida har bir masala tahlil qilish va xulosa chiqarishni talab qiladi.

To‘rtinchidan, interfaol metodlar o‘quvchilarning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi. Ular dars davomida o‘z fikrini erkin bayon qilishga o‘rganadi.

Bundan tashqari, zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish bilan birgalikda interfaol metodlar dars samaradorligini yanada oshiradi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarning o‘rni.

Bugungi kunda matematika darslarida kompyuter texnologiyalari, multimedia vositalari, elektron darsliklar va taqdimotlardan keng foydalanilmoqda. Bu vositalar interfaol metodlar bilan uyg‘unlashganda yanada samarali natija beradi.

Masalan:

elektron taqdimotlar orqali grafiklarni ko‘rsatish;

animatsiyalar yordamida formulalarni tushuntirish;

test dasturlari orqali bilimlarni nazorat qilish o‘quvchilar bilimini oshirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, internet resurslari va onlayn platformalar ham matematika ta’limida muhim o‘rin tutmoqda.

Xulosa.

Xulosa qilib aytganda, matematika darslarida interfaol metodlardan foydalanish ta’lim samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biridir. Interfaol metodlar o‘quvchilarning bilim olish jarayonidagi faolligini oshiradi, mustaqil fikrlashini rivojlantiradi hamda matematika faniga bo‘lgan qiziqishini kuchaytiradi.

Shu sababli har bir matematika o‘qituvchisi dars jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interfaol metodlardan samarali foydalanishi zarur. Bunday yondashuv orqali barkamol, bilimli va raqobatbardosh yoshlarni tarbiyalash mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Jumayev M. “Matematika o‘qitish metodikasi”.
2. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. “Pedagogik texnologiyalar”.
3. Ishmuhamedov R. “Ta’limda innovatsion texnologiyalar”.
4. Azizxo‘jayeva N. “Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat”.
5. O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni.
6. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo‘yicha o‘quv qo‘llanmalar.